

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Adam Kolder
Téma práce:	Zásada subsidiarity trestní represe
Rozsah práce:	164 437 znaků včetně mezer (vlastní text)
Datum odevzdání práce:	19. 4. 2022 (elektronická); 21. 4. 2022 (tištěná)
Vedoucí práce:	Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., KTP PF UK
Oponent práce:	JUDr. Jiří Mulák, Ph.D., KTP PF UK

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si jako téma své diplomové práce vybral problematiku zásady subsidiarity trestní represe, která je klíčovým tématem trestního práva hmotného, neboť tato zásada tvoří spolu se zásadou *nullum crimen sine lege* páteř trestního práva hmotného. Zkoumaná zásada (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku), vychází z principu trestního práva jako *ultima ratio*, je určitým hmotněprávním korektivem (aktuálně planého) formálního pojetí trestného činu, resp. formální definice TČ (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku). Má rovněž nezpochybnitelný legislativní význam (úvahy o de-/kriminalizaci určitých jednání), jakož i význam interpretační a aplikační. Jedná se o téma, které silně rezonovalo v souvislosti rekodifikací trestního práva hmotného, jehož výsledkem byl trestní zákoník. I přes dnes již poměrně dlouhou dobu, která uplynula od přijetí a od účinnosti trestního zákoníku, jde o téma aktuální. Zkoumání této problematiky je trvale žádoucí.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Pro úspěšné sepsání byly nezbytné znalosti nejen z oblasti trestního práva hmotného, ale částečně i procesního (procesní korektiv rozsahu trestního bezprávní; procesní postup při aplikaci zásady subsidiarity trestní represe). Téma má zřetelný ústavněprávní (zásada vychází z principu přiměřenosti/proporcionalita) i kriminologický přesah. Z hlediska metod byly uplatněny standardní metody vědecké práce (*deskripce, analýza, syntéza, dedukce, indukce*).

3. Formální a systematické členění práce

Práce je po formální stránce členěna do sedmi kapitol, které jsou doplněny o úvod (zde je definován cíl práce), závěr (shrnutí nejdůležitějších závěrů) a povinné přílohy (rejstříky). Předmětem kapitoly první je trestný čin. V kapitole druhé diplomant pojednává o historickém vývoji zásady subsidiarity trestní represe. V dalších kapitolách se diplomant věnuje samotné zásadě (doktrinálním přístupům a projevům této zásady do ostatních institutů trestního práva), funkcím této zásady, odlišení procesního a hmotněprávního korektivu, přesahům do správního práva (zde je potřeba připomenout, že zásada subsidiarity trestní represe není jen rozhraničujícím institutem trestního a správního práva, ale též práva trestního a občanského). Poslední číslovanou kapitolou je srovnání vybraných zahraničních úprav. Lze konstatovat, že práce má logickou strukturu, jednotlivé kapitoly na sebe navazující, všechny kapitoly jsou vnitřně členěny, což napomáhá přehlednosti práce.

4. Vyjádření k práci

Jedná se o pěkné zpracování tématu, které je imanentní trestnímu právu. Jde současně o téma náročné na zpracování. Diplomant, podle mého názoru, ve své práci vystihl hlavní problémy, které jsou spojeny se zásadou subsidiarity trestní represe v dobách „formálního pojetí trestního činu“, které je - při zvážení všech pro i proti - vhodnější kalibrací než (formálně-) materiální pojetí trestného činu, neboť lépe vyhovuje zásadě *nullum crimen sine lege* a kontinentální tradici, jinak založené na primátu zákona. Škoda, že se diplomant nevěnoval i jiné dimenzi této zásady (a to otázce sankcionování). Oponenta by v této souvislosti zajímal názor diplomanta na ustanovení § 58 tr. zákoníku. Práce vša splňuje formální i obsahové náležitosti, které jsou standardně kladeny

pro tento typ práce v oboru trestní právo. Autor prokázal, že je schopen kreativní práce s odbornými texty. Práci doporučuji k obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Definovaný cíl práce (<i>aby se čtenář...seznámil s historickými východisky, - dále -...zjistit, nakolik je zásada subsidiarity trestní represe zásadou obecnou, zda o ní lze hovořit toliko jako o korektivu trestního bezpráví, či zda naopak prostupuje celým trestním právem, případně zda má dokonce určitou relevanci i pro jiná právní odvětví, např. pro oblast správního práva.,,zamyslet nad tím, zda má mít zásada subsidiarity trestní represe větší význam v oblasti legislativy než v oblasti interpretace a aplikace práva – str. 1 práce</i>) byl v zásadě naplněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Systém THESES: maximální procento podobnosti je méně než 1 % (59 pod. dokumentů). Systém TURNITIN: celkové procento podobnosti je 26 % (počet slov v nejdelším úseku podobnosti je 55). S ohledem na zjištěné výsledky, jakož i po zevrubné kontrole obou protokolů shrnuji, že práce není kompilátem, ani plagiátem.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu (viz výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomant pracoval s dostupnou literaturou i judikaturou, zejména českou. Citace byly provedeny řádně (dle norem). Je však škoda, že autor do své práce nezakomponoval i další odborné články (např. od autorů, kteří se této problematice věnovali či věnují – V. Kratochvíl, J. Musil, O. Novotný, J. Fenyk, F. Púry, M. Růžička, K. Kandová) či aktuální komentář k trestnímu zákoníku (F. Ščerba a kol.).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy je dostačující, a to jak s ohledem na téma práce, tak i s ohledem na typ kvalifikační práce (magisterská diplomová). Bylo možné sice toto téma zpracovat hlouběji, avšak diplomant postihl důležité problémy zkoumané zásady.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Bez výhrad. V práci nebyly použity ani grafy, ani tabulky.
Jazyková a stylistická úroveň	Bez výhrad. Práce prošla redakční úpravou. Žádná neobvyklá slovní spojení jsem v textu neobjevil. Práce je poměrně čtivá, byť jde o odborný text.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji.
Navržený klasifikační stupeň	1-2 (v závislosti na obhajobě)

Otázky k ústní obhajobě:

1) Jaká jednání, aktuálně konstruovaná jako trestné činy, by podle diplomanta mohla být dekriminálnízována? Lze např. uvažovat o dekriminálnízaci pomluvy dle § 184 odst. 1 tr. zákoníku či zanedbání povinné výživy dle § 196 odst. 1 tr. zákoníku?

2) Je ustanovení § 58 tr. zákoníku, o mimořádném snížení trestu odnětí svobody, adekvátní náhradou za § 88 odst. 1 tr. zákona?

V Praze dne 3. května 2022

JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.